

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 253/2011-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., V., zastúpenej Advokátskou kanceláriou, B., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky Mgr. O. B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 17/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ústavy a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 31. januára 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 17/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že Daňový úrad V. vydal 2. septembra 2009 dodatočný platobný výmer č. 628/230/108-2081/09Há, ktorým bola sťažovateľke vyrubená daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie marec 2007 v sume 631,49 €. DPH bola dorubená sťažovateľke z dôvodu odopretia oslobodenia od dane pri vývoze tovaru, pretože sťažovateľka nepredložila písomné colné vyhlásenie o prepustení tovaru do colného režimu vývoz v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“).

Proti uvedenému rozhodnutiu Daňového úradu V. z 2. septembra 2009 podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodlo Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutím č. 1/224/10916-73513/2009/990268-r z 23. júla 2009 tak, že označené rozhodnutie Daňového úradu V. v celom rozsahu potvrdilo.

Sťažovateľka nesúhlasiac s označeným rozhodnutím Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky z 23. júla 2009 podala žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa § 247 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 11 S 112/2009 rozhodol rozsudkom zo 16. februára 2010 o žalobe sťažovateľky tak, že žalobu v plnom rozsahu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že sťažovateľka nesplnila podľa § 47 ods. 3 zákona o DPH obligatórnu povinnosť preukázať daňový doklad (písomné vyhlásenie o prepustení tovaru do colného režimu vývoz, ktorým colný orgán potvrdzuje výstup tovaru z územia Európskej únie, pozn.) na uplatnenie nároku na oslobodenie dane.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. O odvolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 17/2010 z 31. januára 2011 tak, že rozsudok krajského súdu zo 16. februára 2010 potvrdil.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka namieta, že sťažnosťou napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny, pretože najvyšší súd vôbec nereagoval a nevyhodnotil žiaden z „*argumentov sťažovateľky uvedených v odvolaní ako aj v samotnej žalobe, ani výkladom práva v súvzťažnosti s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, bezprecedentne porušil jej právo konať pred súdom a celkovo jej právo na súdnu ochranu*“. Porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľka vidí v skutočnosti, že najvyšší súd sa vôbec nevysporiadal s jej návrhom na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie napriek tomu, „*že v priebehu konania ako aj v samotnej žalobe*“ to navrhla. Sťažovateľka tvrdí, že „*v odôvodnení, ani v inej časti rozsudkov sa nenachádza žiadna veta, z ktorej by čo i len nepriamo vyplývalo, z akého dôvodu odmietli otázku predložiť*“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím postupom a rozhodnutím v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 17/2010 porušil základné právo sťažovateľky, spoločnosti M. s.r.o., so sídlom V., Slovenská republika, na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na zákonného sudcu zaručené v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.01.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 17/2010 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľke, spoločnosti M. s.r.o., so sídlom V., Slovenská republika, primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.500,-EUR (slovom: jедentisíc päťsto eur), ktoré jej je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľke, spoločnosti M. s.r.o., so sídlom V., Slovenská republika, trovy právneho zastúpenia v sume 311,56 EUR (slovom: tristo jedenásť eur a päťdesiatšesť centov) za [(2x úkon právnej služby á 123,50 EUR a 2x režijný paušál vo výške 7,41 EUR) + 19% DPH] na účet jej právneho zástupcu, B., s.r.o., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K posudzovanej sťažnosti namietajúcej porušenie označených základných a iných práv sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho, pozn.) ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažnostné námietky sťažovateľka koncentrovala do dvoch okruhov. V prvom rade je to arbitrárnosť, respektíve nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a odňatie zákonnému sudcovi z dôvodu nepoloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, hoci podľa názoru sťažovateľky „*bol Najvyšší súd povinný obrátiť sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor*“.

Ústavný súd v súčinnosti s krajským súdom ako aj najvyšším súdom zistil, že sťažovateľka podala dovolanie proti sťažnosťou napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, ktoré je vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Sdo 33/2011. Sťažovateľka v dovolaní ako dôvod prípustnosti dovolania uvádza odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP odôvodňujúc ho totožnými dôvodmi, ako tie ktoré namieta aj v tejto sťažnosti. Ústavný súd ďalej zistil, že dovolanie bolo krajskému súdu doručené 23. marca 2011, následne bolo postúpené najvyššiemu súdu a zatiaľ o ňom nie je právoplatne rozhodnuté.

Ústavný súd akcentuje princíp subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podaný z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f) OSP možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy porušenia sťažovateľkou označených základných a iných práv. Táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných a iných práv, ak je zrejmé, že sťažovateľka svoje námietky uplatnila v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Preto musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, keďže o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, bude vo vzťahu k najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu rozhodovať najvyšší

súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľku prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súde považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu najvyššieho súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľka k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súde týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou namietajúcou porušenie základných práv sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 17/2010 z 31. januára 2011 meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *rationae temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd predbežne prerokúvanú sťažnosť odmietol ako celok, nezaoberal sa už ďalšími požiadavkami sťažovateľky vznesenými v sťažnostnom petite (návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, návrh na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2011